REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Rua Em. Perneta, 842

Prenumerata roczna
W Brazylji 20$000
W Argentynie, Urugwaju i Paragwaju 5 pezów argent.
W U.S.A. it.d. 2 dol.
Płatna z góry

Cena numeru $300
Za Kurytybą $400

GAZETA POLSKA W BRAZYLJI

Primeiro Jornal em lingua polonêsa na America do Sul

Adres na listy i przesyłki pieniężne:
GAZETA POLSKA
Caixa Postal B
CURITIBA— PARANA

NR. 25 KURYTYBA S. PAULO NA NIEDZIELĘ DNIA 23 CZERWCA ROK 1940

DYREKTOR: P. OLIVEIRA SAPORSKI

REDAKTOR I WYDAWCA: PAWEŁ NIKODEM

NOWY PRZEMYSŁ

Wszystkim wiadomo, że Brazylia jest największym producentem kawy w świecie a równocześnie także najpoważniejszym dostawcą tego cennego artykułu na rynki spożywcze. Z drugiej strony znane są ogólnie stałe starania naszego rządu, mające na celu rozstrzygnięcie w racjonalny sposób tego poważnego zagadnienia, które wyrosło właśnie z faktu, że świat cały produkuje kawy więcej, niżeli jej spożywa. Tem też tłomaczy się fakt, że trzeba corocznie poświęcać różne kwoty gotowego ziarna. Był to jeden ze sposobów, który miał łagodzić następstwa za wielkich zapasów kawy.

Jednakże dzięki poważnemu wynalazkowi, dokonanemu przez północno-amerykańskiego uczonego, sprawa kawy będzie mogła być załatwiona naprawdę racjonalnie. Wspomniany chemik ze Stanów Zjedn. zrobił nader interesujące odkrycie, mianowicie drogą procesów chemicznych otrzymał z kawy znakomitą materię plastyczną. A materie plastyczne mają coraz szersze zastosowanie, używa się ich na szeroką skalę do celów przemysłowych, przy fabrykacji guzików, ołówków, wiecznych piór, aparatów elektrycznych, pudełek itd. Zapotrzebowanie światowe na materie plastyczne sięga rocznie 200 tysięcy ton. Tym sposobem nadmiar produkcji kawy, dotychczas niszczony, będzie mógł znaleźć korzystne zużycie. Należy pogratulować stanowi S. Paulo, który nosi się z zamiarem urządzenia wielkiej fabryki, która będzie produkowała materię plastyczną — właśnie z kawy.

Nova industria

E' sabido de todos que o Brasil e o maior produtor de café no mundo e é tambem o maior exportador desse precioso produto. Por outro lado ninguem desconhece a preocupação constante do nosso govêrno em resolver racionalmente esse problema serio que nasceu justamente por o mundo produzir café em demasia. Dahi o motivo por que são anualmente sacrificadas varias quotas desse produto. Esse era um dos metodos usados para resolver o problema da superprodução do café.

Entretanto, graças a uma importante descoberta do conceituado quimico norte-americano, o problema do café será de fato resolvido racionalmente. E' que esse ilustre scientista descobriu um processo pelo qual pode se obter do café, excelente materia plastica, hoje imprescindivel na fabricação de mil e um objetos como botões, lapis, canetas tinteiro, aparelhos eletricos, caixas etc. O consumo mundial de materia plastica é de 200.000 toneladas. Assim pois, poder-se-hà converter o café que se inutilizava em materia plastica, e resolver-se assim o problema da superprodução do café. Está de parabens S. Paulo, por ser o primeiro estado que fará instalar grande fabrica de materia plastica.

CO PISZĄ DZIENNIKI BRAZYLIJSKIE

Składki brazylijskie na ofiary wojny w Polsce

Angers. Komitet Polski, opiekujący się ofiarami wojny, zawiadamia, że otrzymał ofiary z różnych stron świata i podkreśla osobno wysokość i hojność składek, otrzymanych z Komitetu Brazylijskiego, którego zarząd centralny znajduje się w Rio pod przewodnictwem dawniejszego wiceprezydenta republiki dr. Fernando de Mello Vianna, a oddziały pracują w stanach S. Paulo, Parana i Rio Grande. Komitet Brazylijski wysłał już do Europy kwotę 450 tysięcy franków, a to na ręce 1) Polskiego Komitetu w Angers. 2) Polskiego Czerwonego Krzyża, 3) Międzynarodowego Cz. Krzyża dla wojskowych polskich, internowanych na Węgrzech. Od tegoż Komitetu z Rio otrzymano prócz pieniędzy, również 100 worków mąki, cukier, lekarstwa, książki, tytoń, miód i bieliznę oraz ubrania, razem wartości 700 tys. franków. Tysiąc worków cukru zostały wysłane za pośrednictwem Pol. Cz. Krz. do Międzyn. Czerw. Krzyża, a 30 tys. kilo przeznaczono do obozów jeńców i dla ludności cywilnej w kraju. Nadwyżka ofiar została przekazana Pol. Czerw. Krzyżowi i innym instytucjom. (J. Com. Rio).

Emigracja do Paragwaju?

Rioska „A Noite" donosi: Rząd paragwajski w Asuncjonie przyjął wniosek p. Artura Beray, posła swego w Portugalii, aby wprowadzić w czyn inicjatywę wysłania do Paragwaju okrętem trzech tysięcy rolników polskich, jako imigrantów.

Przed 7-miu laty

W związku z ustąpieniem Daladiera z rządu francuskiego, dziennik rioski „Corr. da Manhã" przyniósł takie wspomnienie: „W 1933 r. Marszałek Piłsudski, zawsze daleko patrzący i odważny, usiłował przekonać stojącego podówczas na czele rządów Daladiera, że zachodzi potrzeba porozumienia i wspólnego postępowania Francji i Polski, aby zapobiedz dalszemu gmatwaniu się stosunków europejskich i uniknąć przyszłej wielkiej wojny, ktora szła nieuchronnie. Dowiedziawszy się jednak, że Daladier z jednej strony brał na chłodno polską propozycję a z drugiej prowadził rozmowy z pewnymi agentami nazystowskimi — wielki wódz polski przyszedł do przekonania, że najlepsze wyjście jakie mu pozostaje, to zgoda na zbliżenie się polsko-niemieckie".

Wiadomości z Polski

Wzdłuż pogranicza niemiecko-rosyjskiego rośnie obopólna nieufność. Bolszewicy sprowadzili rzekomo trzy nowe korpusy i ustawili je 30 klm. od granicy z niemcami. Wojsko sowieckie posiada wielką liczbę czołgów i samolotów. Niemcy ze swej strony ściągają rezerwy do Słowacji. Propaganda niemiecka wśród Ukraińców jest bardzo czynna. Przyrzeka im ona pomoc Rzeszy dla wyzwolenia Ukrainy.

Da Imprensa Brasileira

Donativos brasileiros as vitimas de guerra na Polonia

Angers. O Comite Polones de Socorros às Victimas da Guerra na Polonia do Brasil já mandou 450,000 francos em dinheiro ao Comité Central Polonez de Socorros e á Cruz Vermelha Poloneza bem como ao Comité Internacional da Cruz Vermelha em favor dos militares polonezes internados na Hungria. O mesmo Comité enviou além de donativos em dinheiro, cem sacos de farinha, assucar e medicamentos, livros, cigarros, mel e agasalhos, tudo avaliado em 700 mil francos. Mil sacos de assucar foram enviados ao Comite Internacional da Cruz Vermelha, por intermedio da Cruz Vermelha Poloneza e trinta mil quilos foram destinados aos campos de prisioneiros e a população civil do paiz. O saldo dos donativos foi entregue à Cruz Vermelha Poloneza e outras instituições. (Jornal do Com. Rio, 9.6.)

Emigração

O governo paraguaio aceitou a sugestão do ministro do Paraguai em Portugal, sr. Arturo Beray, para prosseguir em sua iniciativa para embarcar para este país tres mil poloneses agricultores, como imigrantes. (A Noite, Rio, 8.6)

7 anos atraz

Em 1933, o marechal Piłsudski, sempre perspicaz e resoluto, pretendeu convencer o sr. Daladier, que se encontrava na chefia do governo francez, de que era necessaria uma ação combinada franco-poloneza, afim de impedir que a situação europea agravasse dahi por deante até calminar em uma outra grande guerra. Tendo sabido, porem, que o sr. Daladier, emquanto, por um lado, recebia com frieza a sua proposta, confabulava com certos agentes nazistas,—julgou o grande leader polonez que o melhor a fazer seria concordar com uma aproximação polono-germanica. (Cor. Manh. Rio, 9.6.)

Noticias da Polonia

Na fronteira germano-russa, os signaes de desconfiança se acentuam. Os russos teriam conduzido tres novos corpos de exercito para cerca de 30 kilometros da fronteira. Esses exercitos contam com grande numero de „tanks" e de aviões. Por seu turno, os allemães agrupam reservas na Slovaquia. Sua propaganda é muito activa entre os ukranianos, aos quaes se promete auxilio do Reich, com o objectivo de conquistar a independencia da Ukrania.

Dla hodowców koni

Oddział weterynarii przy LABORATORIOS RAUL LEITE S/A ma następujące środki lecznicze, niezbędne dla koni:
Szczepionka prewentywna i bakteriobójcza przy katarze i zaziębieniach.
Sudorol — przy zapłątaniu.
Sedocolos — przy kolkach.
Sedos — przy odparzeniach.
Sarnopan — przeciw świerzbie.
Tripanos — przeciw chorobom w drogach moczowych.
Tonos — środek wzmacniający, zastrzyk.
Vermifugos — przeciw robakom.
Pentaformiato — środek wzmacniający, dodawany do paszy.
Coloidocalci — przy spuchnięciu pyska i rachityźmie.
Polivitaminos — na wzrost i zdolność reprodukcyjną.
Toxoide Tatanico — przeciw tężcowi.
Laboratorios Raul Leite S/A. Adres w Rio: Praça 15 de Novembro 22, 1 a. Adres w Kurytybie; rua Mons. Celso, 219

Wiadomości z U.S.A

Waszyngton. Jak wiadomo, prezydent Roosevelt zapowiedział wszelką możliwą pomoc amerykańską dla Sprzymierzonych. W stolicy tut. istnieje przekonanie, że w łączności z tym planem Sprzymierzeni otrzymają największy sekret armii amerykańskiej, mianowicie nowy celownik przy bombardowaniu. Aparat ten, jak utrzymują półn. ameryk. lotnicy, pozwala na trafienie w niewielką baryłkę z samolotu na wysokości 3 tysięcy metrów. Mówią, że wynalazek ten, wydany Sprzymierzonym, byłby zupełnie bezpieczny w ich ręku, bo nawet gdyby celownik wpadł w ręce nieprzyjaciela, to skonstruowanie tego wynalazku zabrałoby inżynierom niemieckim półtora roku czasu, gdyż nie posiadają oni tak delikatnych i precyzyjnych instrumentów, jakie są potrzebne do wykonania celownika. Celownik jest wszelako zaopatrzony w mechanizm, który w razie potrzeby niszczy cały przyrząd.

Waszyngton. Edsel Ford, syn założyciela znanej na cały świat kompanii automobilowej i jej obecny prezydent, obwieścił, że inżynierowie jego firmy zbadali dokładnie amerykański samolot myśliwski „P-40" i przyszli do przekonania, że możliwą jest jego produkcja masowa, takimże sposobem jak się fabrykuje samochody. Oświadczył on nadto, że zakłady Forda są gotowe, by zacząć produkcję samolotów na wielką skalę i tylko oczekują zamówień i kontraktów. Warto przy tej sposobności przypomnieć, co Henry Ford (ojciec) powiedział przed kilku dniami. Rzekł on mianowicie, że po odpowiedniej przeróbce fabryk i dostosowaniu ich do nowego celu, co zajmie pół roku czasu, kompania automobilowa Forda może zacząć produkcję samolotów po tysiąc aparatów dziennie. Modele te same, co amerykański „P-40" znajdują się już w użytku w armii francuskiej.

Waszyngton. Prezydent Roosevelt przesłał do kongresu pismo z prośbą o uchwalenie wydatku w kwocie 50 milionów dolarów, które będą przeznaczone na Czerwony Krzyż, dla ratowania uchodźców wojennych w Europie.

Nowy Jork. Blisko dwa miliony włochów z urodzenia i pochodzenia, żyjących w tym mieście, przyjęło niemal jednomyślnie z niezadowoleniem wiadomość o przystąpieniu Italii do wojny. Ludzie na stanowiskach, włoskiego pochodzenia, jak burmistrz nowojorski La Guardia, wyrażając swój punkt widzenia, oświadczyli, że obywatelstwo państwa demokratycznego, jakim są Stany Zjedn., nie da się pogodzić z pochwaleniem najazdu faszystowskiego. Kluby i wszystkie inne stowarzyszenia i instytucje italo-amerykańskie dały również wyraz swej bezwarunkowej wierności dla Stanów Zjedn. i wyraziły całkowite poparcie dla deklaracji prez. Roosevelta.

Noticias americanas

Washington (Reuter, ag. ingl.) Sugere-se, nesta capital, que o plano do presidente Roosevelt de prestar aos aliados todo o auxilio norte-americano possivel, significa que a estes será, provavelmente, revelado o maior segredo de guerra dos Estados Unidos, isto é, o novo visor de bombardeio. Com este aparelho os aviadores norte-americanos declaram que podem atingir uma pequena barrica a 3 mil metros de altura. Dizem que o segredo estaria perfeitamente salvo nas mãos dos aliados, porque mesmo que o visor venha a cahir em poder dos alemães, seriam necessarios pelo menos 18 mezes para que os engenheiros teutos conseguissem fazer os instrumentos de precisão, com os quaes o aparelho foi construido. Ha, entretanto, um mecanismo que poderá inutilisar o visor em certas circumstancias.

Washington (Reuter, ag. ingl.). Edsel Ford, presidente da „Ford Motors Company", anunciou que os engenheiros da firma, haviam examinado cuidosamente o avião de caça „P-40" do exercito dos Estados Unidos, declarando ser perfeitamente possivel a sua produção em massa. Afirmou ainda, que a companhia estava prompta para iniciar a construção dos avioes, assim que fossem recebidos os contratos de encomenda. Cumpre lembrar que o sr. Henry Ford declarou, anteriormente, que, com seis mezes de antecendencia a „Ford Motors Company" poderia iniciar a produção em massa de avioes, em uma media de mil por dia.

Washington (Reuter, ag. ingl.) O presidente Roosevelt dirigiu uma carta ao congresso solicitando a aprovação da verba de 50 milhoes de dollares destinados á Cruz Vermelha, para soccorro aos refugiados da Europa.

Nova York (Havas, ag. fr.) Cerca de dois milhões de italianos natos e de origem, que vivem nesta cidade, receberam, quasi que unanimemente, com mostras de desagrado a noticia da entrada da Italia na guerra. Os homens publicos de descendencia italiana, taes como o prefeito La Guardia, expressaram os seus pontos de vista, com a declaração de incompatibilidade da cidadania democratica norte-americana com a adhesão a aggressão fascista. Os clubs e todas as demais instituições italo-americanas proclamaram, igualmente, a sua lealdade incondicional aos Estados Unidos, e

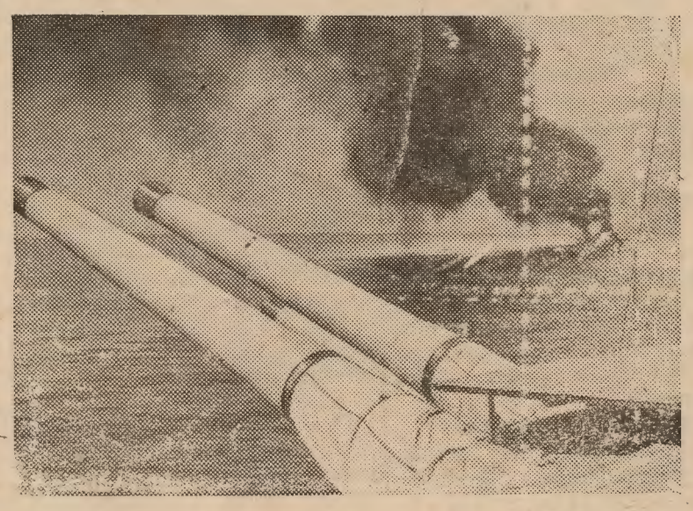

Straż morska — Patrulhamento maritimo.

„ORZEŁ"

Londyn. Brytyjska stacja radiowa BBC nadała wiadomość o tem, że dowódca polskiej floty morskiej w Londynie oznajmił, iż polska łódź podwodna „Orzeł", o której brak wiadomości od pewnego czasu, została uznana za zaginioną. „Orzeł" opuścił port w Gdyni z chwilą najazdu niemieckiego. W czasie wielodniowego pływania po Bałtyku był często ścigany przez niemiecką flotę powietrzną i morską, lecz uszedł cało z tych przygód. Potem uwięziły go władze estońskie w Tallinie, lecz wymknął się stamtąd i bez mapy, na oślep przedostał się przez niemieckie pola minowe do Anglii. Tu rozpoczął współpracę z flotą Sprzymierzonych i dnia 19 kwietnia storpedował transportowy statek niemiecki „Rio de Janeiro". Istnieje przekonanie, że „Orzeł" zatopił nadto jeden z niemieckich kontrtorpedowców oraz 4 inne statki nieprzyjaciel.

Londres (Havas, ag. fr.) — A British Broadcasting Corporation annunciou que o commando de marinha de guerra poloneza em Londres communicou que o submarino polonez „Orzeł", do qual não se tinha noticias desde algum tempo, foi considerado perdido.

O „Orzeł" deixou o porto de Gdynia no momento da invasão da Polonia. Depois de navegar varios dias, foi atacado por aviões e unidades da marinha de guerra do Reich, tendo conseguido escapar. Ulteriormente havia sido internado em Tallin, donde fugiu alcançando a Inglaterra. O „Orzeł" passou então a collaborar com a marinha alliada, tendo posto a pique em 19 de abril ultimo o transporte allemão „Rio de Janeiro". Acredita-se que o submarino polonez tenha ainda afundado um contratorpedeiro allemão e 4 outras unidades inimigas.

Zapamietaj dobrze ten znak

Jest to godło znanej i cudownej maści

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmarcia Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORA wrzody, których nawet preparat 914 nie zdołał był usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawnioną od 9 lat. Były setki podobnych uleczeń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwa POMADA MINANCORA nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełeczkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzucajcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORY prawdziwej, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupnie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora", Joinville

Każdy zapobiegliwy gospodarz stara się, aby miał zawsze w domu znakomite piwo IMPERIAL PILSEN oraz świetny i nowy wynalazek „DELICIOSO" z soku pomarańczowego bez alkoholu
Z BROWARU ATLANTICA — Curitiba, Av. Iguassu nr. 153. Telefony 790 lub 791

Wiadomości Krajowe

Kopalnia rudy żelaznej w Antoninie

Choć wojna stawia znaczne przeszkody w biegu normalnych prac, to jednak wydobywanie rudy żelaznej w Antoninie nie doznało przerwy. Kopalnia tamtejsza, położona w Boa Vista należy do firmy „Compania de Mineração Brasil de Jafet e Cia". Przy kopaniu i przewożeniu rudy jest zajętych koło 200 robotników. Wydobyto już 100 tysięcy ton. Połowa rudy lezy już w porcie w oczekiwaniu na transport okrętowy, a drugą połowę przewozi się właśnie z Boa Vista do Antoniny.

Handel

Donoszą z portu Rio Grande, że statek angielski „La Place" załadował tam z przeznaczeniem do Liverpoolu w Anglii 170 tysięcy przesyłek o wadze 4 miliony kilo, wartości blisko 10 milionów milrejsów. Był to największy ładunek, jaki kiedykolwiek wziął stąd pojedynczy statek. Na ładunek składają się: mięso i skóry wołowe oraz wieprzowe, sagu w workach i bele włosia bydlęcego.

Wywóz bananów

W roku ubiegłym Brazylia sprzedała zagranicę 12 milionów kiści bananów za sumę 656 tysięcy funtów szterlingów. Trzy czwarte wywozu bananów brazylijskich zabiera Argentyna. Po milionie kiści poszło do Anglii i do Urugwaju. Rzesza kupiła 300 tysięcy, a Belgia 200 tys. kiści. Z 3 największych nabywców bananów, dwaj są sąsiadami brazylijskimi. Wojna zamknęła tedy dla bananów właściwie tylko dwa rynki, i to o małym znaczeniu, mianowicie niemiecki i belgijski.

Pariquera-Assú

Interwentor paulistański dr. Adhemar de Barros, gdy w ub. tyg. objeżdżał południe swego stanu, zwiedził również miasta Pariquera Assu i Cananea. Port Cananea, położony w sąsiedztwie z Paraną, ma za sobą daleką przeszłość, bo wzmianki odkrywców o nim sięgają aż w rok 1501. W Pariquera Assu istnieje stara kolonia polska, największa z polskich osiedli rolnych w S. Paulo. Pariquera Assu otrzymało niedawno połączenie drogą samochodową ze stolicą paulistańską.

Konsul brazylijski ofiarą wojny

Ambasada brazylijska w Londynie podaje do wiadomości, że brak wszelkich wiadomości o p. Mendes de Almeida, konsulu brazylijskim we francuskim porcie Boulogne. Wszelkie starania ambasady nie przyniosły żadnych informacyj. Wiadomości o konsulu brak od tej chwili, kiedy dom jego został zbombardowany przez samoloty niemieckie.

Ślub

Dowiadujemy się, że w kol. Faxinal de Catanduvas odbył się ślub p. prof. Romana Cionka z panną Adiną Correia Santos, córką Joachima i Marii Róży, również nauczycielką rządową. Będą oni oboje pracowali nadal dla dobra licznej dziatwy miejscowej kolonii. Młodej Parze „Szczęść Boże!".

Noticias do Paiz

As minas de ferro em Antonina

Embora a guerra haja perturbado os esforços pela exploração das minas de ferro de Boa Vista da Companha de Mineração Brasil de Jafet e Cia, os serviços de extração do minerio em Antonina não cessaram. Estão em ininterrupta atividade ali cerca de 200 operarios. Foram já extraidas cerca de 100.000 toneladas de minerio de ferro.

50 mil estão no porto, inteiramente prontas para embarque e 50.000 estão sendo transportadas das jazidas para o cais.

Comercio

Informam da cidade de Rio Grande que o vapor inglez „La Place", carregou ali, com destino no porto de Liverpool, 170 mil volumes, pesando 4,000,000 quilos, no valor perto de 10 mil contos de reis. Este foi o maior carregamento feito até hoje naquele porto num só navio. Entre as mercadorias carregadas figuram carnes, couros vacuns, sacos de sagu, carne de porco e fardos de cabelos de animaes.

A exportação de banana

Dos 12 milhões de cachos de banana que no valor de 656.000 esterlinos, exportamos no anno findo, 3|4 cachos, foram para a Argentina, 1 milhão para a Inglaterra; outro milhão para o Uruguay, 300 mil para Alemanha e 200 mil para Belgica. Dos nossos tres compradores principaes, dois são sul-americanos e nossos vizinhos. Para esse producto, a guerra, na verdade, apenas nos fechou dois mercados sem grande importancia: a Allemanha e a Belgica.

Pariquera-Assú

O interventor do Est. de S. Paulo, dr. Adhemar de Barros na sua ultima visita ao sul daquele grande estado, na semana passada, visitou tambem as cidades de Pariquera Assú e Cananéa. O porto de Cananéa situado perto da fronteira paranaense, tem atraz de si um longo passado pois já os descobridores dele falaram no ano de 1501. Em Pariquera Assu existe uma antiga colonia de poloneses, o maior agrupamento de colonos poloneses em S. Paulo. Pariquera Assu foi ha pouco ligada com a Capital paulista, por meio de uma estrada rodoviaria.

Consul-brasileiro — vitima de guerra

A embaixada do Brasil em Londres informa que, apesar de todos os esforços e das investigações procedidas por intermedio da chancellaria, não foi possivel obter nenhuma informação sobre o consul brasileiro em Boulogne, sr. Mendes de Almeida, do qual não ha noticias desde que sua residencia foi attingida pelo bombardeio allemão.

Casamento

Segundo noticias que recebemos da col. Faxinal de Catanduvas, consorciou-se o snr. prof Romão Cionek com a senhorita Adina Correa dos Santos professora federal e filha do snr. Joaquim e Maria Rosa. Aos distintos nubentes que continuarão a trabalhar para colonia, almejamos os melhores votos de felicidade.

Śp. Teofil Mierzanowski

W S. Paulo w dniu 11.6. pożegnał się z tym światem śp. Teofil Mierzanowski, liczący lat 60, pozostawiając po sobie żonę, trzy córki i 2-ch synów.

Śp. Zmarły znany był w Kurytybie i S. Paulo, jako stary wiarus i gorący patriota. Przepojony był uczuciem dla umiłowanej Ojczyzny a ostatnie wydarzenia w Europie osłabiły jego serce, z czego zmarł niespodzianie po ukończeniu codziennej pracy.

Śp. T. Mierzanowski był bardzo lubiany i szanowany wśród rodaków w S. Paulo, którzy też w pogrzebie jego w dniu 12 czerwca wzięli liczny udział wraz z zarządem Twa Polskiego. Niech mu brazylijska ziemia lekką będzie.

Comitê de Socorro ás Vitimas da Guerra na Polonia

(Autorizado pela Cruz Vermelha Brasileira) Divisão Paranaense

Presidente: Dr. Vitor do Amaral Secretario Geral: Dr. B. O. Roguski

Tesoureiro: Padre João Pałka

Składki złożone w Redakcji „Gazety Polskiej"

Józef Przysiada z Serro Azul 20$. Pani Stefania Kawecka z Araukarii wręczyła nam kwotę 90$, złożoną z nast. pozycyj: Składki na listy: Rodzina Kaweckich 40, Ant. Wykrota 5, Wład. Woźniak 5, za książki „O Pais da Aguia Branca" 40. Stanisław Bacalarz z Campo Grande (Matto Grosso) 10. Z Concordia Sta Cat.: Feliks Michewicz 50, Franciszek Dutkiewicz 20, Jan Szołowiński syn 10. **Razem 200$000.**

Wkładki wpłacone do Komitetu Zbiórki

Z listy Jana Dobregochłopa z Timbosinho: Byłe Tow. I.B.G z Serra das Mortes 200$, Feliks Dobrychłop 100, Konstanty Jendras 50, Bogusław Ręczkowski z Rodziną 50. Po 10: Kazimierz Dobrychłop, Władysław Kominek, Franciszek Majewski, Jan Jendras, Piotr Niedzielski, Maria Wypiewska, Piotr Niedzielski, Szczepan Andrzejewski. Po 5: A. Szymczyszyn, M. Dobrychłop, W. Niedzielski, W. Dobrychłop, I. Lis, W. Niedzielski, A. Niedzielski, F. Karolewski, F. Lis, I. Zieliński, P. Wielewski, L. Wielewski. M. Jaroszewski, A. Królikowski, W. Suchara, F. Białecki, S. Gałecki, S. Wojszczyk, E. Kłodziński. Mniejsze składki 30$500. Razem 605$500.

Z listy ks. Fabiana Gaździckiego w Canoinhas: Kolenda dzieci z Rio Novo, Serra Preta, Rio da Serra i Colonia Agudo. 150$, Albert Tokarski 46, Ks. Fabian Gaździcki 32, J. Majewski 10. W. Niedzielski 5, A. Dobrychłop 5, J. Niedzielska 2. Razem 250$.

Z listy Andrzeja Bednarczyka z Malet: Zebrał kwotę 32$. Lista zawiera 12 nazwisk z kwotami od 1 do 5$.

Ks. Feliks Rokicki z Rio dos Cedros 20$.

Z listy Józefa Kietlińskiego z Piraquara: Jan Jeż 100$, Ignacy Jeż 40, Józef Kietliński 20, Antoni Kowalczuk 20, Alfred Wałęga 12. Po 10: Michał Gryboś, Fabian Gryboś, Piotr Kołodziej, Apolinary Gapski, Ignacy Krzyżanowski, Michał Krzyżanowski, Jan Cytryński. Po 5: M. Mikos, M. Klenk, S. Jeż, F. Szwarc, J. Jeż, W. Przybycień. Składki poniżej 5: 10$. Razem 302$000.

Komitet Zbiórkowy w Kurytybie wysłał w tych dniach 80 tysięcy milrejsów do Centralnego Komitetu w Rio, dla przekazania jej Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi we Francji.

Pierwszorzędny w S. Paulo
Zakład Krawiecki
Wykonuje garnitury męskie z największą dokładnością podług wymagań nowoczesnej estetyki
Wincenty Pozerski
Rua Visc Rio Branco, 782
róg Rua Duque de Caxias
TELEFON 4-4677 (8-41

Pierwszy w S. Paulo polski
Skład mebli używanych
SPRZEDAZ I KUPNO
Zadowolenie kupującego w wielkim wyborze; staranne wykończenie i racjonalna cena
Edward Ludkiewicz
Rua Monsenhor de Andrade, 235
Blisko kościoła Braz—S. Paulo

CUKIERNIA POLSKA
„MAZURKA"
F. SZANKOWSKA & SYN
S. PAULO, ul. Sebastião Pereira, 116 (Sta Cecilia) Tel 5-5403
Specjalności: Pączki warszawskie, lody wyśmienite
Przyjmuje zamówienia na wszelkie uroczystości.
Wysyła do domów (28-40)

Tow. Polskie im. Józefa Piłsudskiego w São Paulo
Av. do Estado 1855 (ant. 12)
Zebrania tygodniowe odbywają się w każdą środę o godz. 8 wiecz.
Zebrania miesięczne — w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 5 pp.
Biblioteka otwarta w każdą środę godz. 8—10 wiecz.

LEN LEN LEN
„SOFITEX"
w Cruz Machado i Marechal Mallet
Fabryka kupuje za gotówkę po najlepszych cenach wszelki ilości słomy i nasienia lnu
Dostarcza nasiona selekcyjne
Udziela informacyj bezinteresownie.

Gdy cierpicie
na chorobę żołądka, kiszek, wątroby czemu nie używacie
Carminativo Plazuka
Znajduje się w aptekach i w składach aptecznych.
Cx. postal, 1043—S. Paulo
Potrzebujemy reprezentantów w interiorze z wyjątkiem Parana i S. Catarina

Drukarnia „Baltica" w S. Paulo
Wykonuje druki we wszystkich językach
Bilety wizytowe, handlowe, listy i koperty firmowe, blankiety, cyrkularze, plakaty zaproszenia ślubne, katalogi, wogóle wszelkiego rodzaju druki.
Pozamiejscowym wysyła próbki druków za nadesłaniem na koszta przesyłki. Adresować:
TIPOGRAFIA BALTICA
Alexandre Bumblis
Rua João Theodoro, 194 — SÃO PAULO
Tel. 4-8320

FARMACIA BRASIL
WŁAŚCICIEL: MECZYSŁAW T. HESSEL
Skład wszystkich artykułów aptecznych, krajowych i zagranicznych, z najlepszych źródeł — po najniższych cenach.
Obsługa fachowa i sumienna
Wykonujemy wszystkie recepty lekarskie
IRATY — PARANA

Farmacia Salus
Właściciel: Dr. Nelson S. Nascimento, farmaceuta-chemik z dyplomem Fakultetu Medycznego Uniwersytetu Parańskiego.
Farmacia Salus ma na składzie produkty apteczne pochodzenia krajowego i zagranicznego. Najniższe ceny.
Do pielęgnowania swej cery używaj kremu „Piegol", który czyści, wybiela i wygładza skórę, usuwając piegi.
Na ból głowy stosuj polski proszek Migreno-Nervosin „Kogutek".
Nie cierp na żołądek, kiszki i wątrobę, lecz użyj lekarstwa „Carminativo Plazuka". Farmacia Salus ma wyłączne zastępstwo tego lekarstwa na stany Parana i Sta Catarina.
Gdy byłeś u lekarza, przynieś otrzymaną receptę do Farmacia Salus a przyczynisz się do szybkiego usunięcia choroby.
S. Mateus — FARMACIA SALUS — Paraná

LICYTATOR URZĘDOWY STANU PARANA
FRANKLIN SOARES JUNIOR
Rua Mar. Deodoro nr. 396
Biuro otwarte o 9 do 11 i pół z rana oraz od 13 do 18 po poł
Przyjmujemy do sprzedaży na licytacji: towary, tkaniny, płótna, drobiazgi, maszyny narzędzia do domowego użytku, radio, biżuterię zegarki, żelazo, wszelkie narzędzia, automobile, książki, meble pniorowe i imbujowe,

ROLNICY **ADUBO**
Aby otrzymać zbiory lepsze i obfitsze, stosujmy tylko
nawozy sztuczne marki
MĄCZKA KOSTNA „PARANA"
MĄCZKA KOSTNA SUROWA
SALETRA CHILIJSKA
SALETRA POTASOWA
CHLOREK POTASU
PARANÁ
WĘGLAN POTASU
SUPERFOSFAT 18%
SIARCZAN AMONU
Nawozy kompletne dla rozmaitych kultur, każdy z domieszką saletry chilijskiej.
Import bezpośredni
FABRICA DE ADUBOS „PARANA" Albano Boutin & Cia
Kurytyba — Av. Capanema, nr. 155 — Caixa postal 332 — Telefon 2-2-6 — Parana

Uwaga Koloniści
Do pracy w gospodarstwie polecam Wam narzędzia mego wyrobu, znane już szeroko i wypróbowane najlepszej jakości
Ostrza do pługów, Hamulce do wozów, Młocarnie do prostej słomy
Żądajcie tych wyrobów mojej marki w Waszych sklepach. Jeśli nie otrzymacie, piszcie wprost pod adresem:
Stanisław Szczypior
ZAKŁAD MECHANICZNY
Contenda via Guajuvira
PARANA

KURS NOCNY BEZPŁATNY DLA DOROSŁYCH
Gimnazjum „Novo Atheneu" współpracując z krajową akcją mającą na celu rozpowszechnienie nauki, otwarło z dniem 13 maja bezpłatny kurs szkolny dla osób dorosłych, funkcjonujący w nocy. Zapisy codziennie.
„NOVO ATHENEU"
r. Aquidabam, 278 — Telefon 378

DENTYSCI
Dyplomowany Lekarz Dentysta
J. Furmaniak
SCHMITDINGEROWA
Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów, szczęk i t. d.
Avenida Jayme Reis, 216
Przyjmuje od godz, 8—12 i od 1—5 popoł.

DYPLOMOWANY
LEKARZ DENTYSTA

Jan Skalski
posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Emiliano Perneta 670
Kurytyba — Parana

Maria Kryńska
Dyplomowany Lekarz-dentysta
przyjmuje od 1 do 6 pop.
Ul. Ebano Pereira nr. 356
Telefon 1-2-8-8

„A BRANDINA"
Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pasty, gumowych, pomadek i t. d.
Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne, gumowe Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki
„A BRANDINA"
Specjalność fabryki:
Jaja cukrowe
BRACIA SOBANIA
Rua Nunes Machado 3000
Kurityba - Telefon, 1423 - Parana

UŻYWANY
oficjalnie w wojsku
ELIXIR „914"
Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:
1.)— Krew czystą, wolną po wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
2.)— Zniknięcie pryszczów, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jątrzących etc
3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
4.)—Zniknięcie objawów syfilistycznych i wszelkich niedomagań powodowanych przez syfilis.
5.)—Żołądek i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914" nie atakuje żołądka i nie zawiera joduretu.
Jest jedynym lekarstwem czyszczącem krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i syfilitycznych.
PODWOJNE FLASZKI zawierają 2 razy więcej płynu „ELIXIR 914" a kosztują 50 proc. mniej niż dwie zwykłe flaszki.

Dr. M. Matiskei
ADVOGADO
Spadki
Pomiary sądowe
Wypadki przy pracy
Obrona
Curityba **Malet**

LEKARZE

Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczno-chirurgiczna
Leczenie żylaków, wrzodów, hemoroidów. Chirurgja ogólna. Syfilis, choroby weneryczne. Własne laboratorjum do analiz.
KONSULTORJUM: Praça Tiradentes, 322. Od 10 do 12 i od 3 do 6 godz
MIESZKANIE: rua 13 de Maio, 879 Telefon 1036.

Dr E. Tempski
LEKARZ
Pierwszy asystent 2-go oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Parańskiego. Były hospitant Szpitali polskich. Specjalności: choroby serca i płuc. Klinika ogólna. Choroby skórne Leczenie ran i żylaków przez najnowsze medoty.
Konsultorjum: — Farmacia Guaira tel. 675 rua Marechal Floriano 740 — Kurytyba. Od godz 10 do 12 i od 2 do 5. Rezydencja: — Av. Silva Jardim nr. 285 Tel. 677.
Przyjmuje wezwania w dzień i w nocy

Dr. JANINA WĄTROBIANKA
CHOROBY DZIECIĘCE I KOBIECE
— PORODY —
KLINIKA OGOLNA
— WYJAZDY NA KOLONJE —
Konsultorium i rezydencja:
MARECHAL MALLET

DR. DANTE ROMANÓ
Z praktyką w szpitalach berlińskich
Internista Szpitala Ewangelickiego oraz Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medecyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgja pochwy rozrodczej jajników, przewodów, pęcherza nerek, żołądka, płuc, gruczołów, wątroby, t. d.
Konsultorjum: Praça Tiradentes Nr. 554 (**nad apteką Minerwa**)
Rezydencja: Praça Senador Corêa, 4

Dr. Carlos Heller
z praktyką w szpitalach w Hamburgu Paryżu i Wiedniu. Szef kliniki ginekologicznej fakultetu medycyny.
Klinika medyczna. — Choroby piersiowe, skórne, płciowe. — Promienie ultrafjoletowe.
Konsultorjum: — Farmacia Avenida, av. João Pessoa, 68 — od 10,30 do ,30 i 4 do 6. — Farmacia da Ordem 11 Praça da Ordem od 9 do 10.
Telefony: Konsultorjum 875
Mieszkanie 424

DR. M. ISAACSON
Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim
Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica.— Djatermja. Promienie ultra-fjoletowe
Konsultorjum: Praça Zacharias, 62 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja Rua Bruno Figueira, 110 (Batel)

DR. A. POLAN KOSSOBUDZKI
Były asystent II. Kliniki Chirurgicznej Uniw J. P. Warszawa. Lekarz Sta Casa de Misericordia.
Klinika Medyczno—Chirurgiczna
Chirurgia Ogólna.
Ortopedia (zniekształcenie, wady fizyczne, wrodzone lub nabyte)
Traumatologia (złamania, zwichnięcia, kontuzje, rany itp.)
KONSULTORIUM: Farmacia Brasil (Pr. Tiradentes 390)
Od 4 do 6-tej poł.
REZYDENCJA: Visc. Rio Branco 1197 Telefon 2669.

Dr. Luiz Schnirman
B. internista zakładu położniczego Kliniki Uniwersytetu Parańskiego.
Choroby wewnętrzne serce, płuc wątroba, nerki, żołądek itd. Choroby kobiece. Hemoroidy, wrzody bez operacji. Drogi moczowe. Operacje.
Szybkie leczenie dla chorych z interioru. Na zawołanie wyjeżdża do chorych.
Konsultorium: Edificio Tacla, plac Generoso Marques, 20.
1 piętro, sale 3 i 4, telefon 2554. Od 10 do 11 i 3,30 do 6,30.
Mieszkanie: ul. 24 de Maio, 80. Telefon 153.

Nauka Kroju
Praktyczy podręcznik Heleny Gryzełko z modelami i objaśnieniami. Dział bielizy i krawiecki.— Książka bardzo użyteczna w każdym domu.
Cena 4$000

NIE ROB DOŚWIADCZEŃ!
ŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW
UŻYJ **ELIXIR DE NOGUEIRA**
Farmaceuty chemika — JOÃO DA SILVA SILVEIRA
Pokonuje SYFILIS we wszystkich periodach WYRZUTY, RANY WOGÓLE, REUMATYZM, ECZEMY.
Zalecany przez najlepszych lekarzy

Bitwa Współczesna

— Opisał Martial Bourgeon, współpracownik Agencji Havas —

Jest to bezwątpienia największa bitwa, stoczona w dziejach świata. Cztery miliony ludzi stanęły do boju. Walka jest zacięta, najeźdźcy atakują na ziemi i z powietrza. Sprzymierzeni bronią się i odpowiadają również z ziemi jak i z powietrza. Dzisiejsza wojna jest inną od dawnych, znanych nam wojen.

Ile armat 75 mm. bierze udział w bitwie? Co minutę każde z dział musi otrzymać z górą 25 pocisków na wystrzał. Karabiny maszynowe pracują w tempie, jak aparaty w kinach, pożerające wyświetlaną wstęgę. Na niebie setki samolotów. Co godzinę, a conajmniej co dwie muszą zaopatrzyć się w setki litrów nowego paliwa i nowy zapas bomb. To samo muszą robić czołgi, prawdziwe pożeracze gazoliny. Podobnie ciężka artyleria, warsztaty naprawcze czołgów i samochody ciężarowe — wszystko to co chwila woła o to, czego brak. Podobna sprawa ma się z obsługą szpitalną. Raz po raz wołają o sterylizowane bandaże i lekarstwa. Łańcuch bez końca, co się toczy od robotników na tyłach do żołnierzy na froncie, poprzez sanitariuszy odwożących rannych i oddziały komunikacyjne, dostarczające czego trzeba.

Klucze samolotów spadają na wojska sunące do ataku i z wysokości 25 metrów zieją ogniem i głowiem w linie biegnące naprzód i wozy pancerne.

To wojna współczesna, wojna totalna. Wiele spokojnych wsi płonie ogniem. Obserwatorzy wyznają jednomyślnie, że nigdy jeszcze nie widziało się tylu pożarów na tyłach wojsk niemieckich. Bombowce poszukują wyrębisk w lasach. To tutaj, dokąd udają się zwykle czołgi, dla nabrania gazoliny. Tym razem nie rozkopywano ziemi, jak się to robiło niegdyś dla zakładania rowów strzeleckich. Dziś punkty obronne kryją się pod porozkładanymi gałęziami z drzew. Lufy ciężkich dział wystają z pod pokrywy wprowadzającego w błąd liścia, jakby w teatrze, aby wyrzucać półtonowe pociski.

Każdego wieczoru, o zmierzchu ustaje ruch wojsk a wychodzi na jaw mrowie robotników z motykami. Jest to pora, kiedy przybywają barki (łodzie gumowe). Spuszcza się je na wodę, kładzie się na nie pomost i po nim przechodzą na drugi brzeg kolumny wojsk i czołgi. Noce są księżycowe i tak jasne, że nocna ta praca nie uchodzi uwadze lotników, którzy krążą w górze i spuszczają bomby w podejrzanych miejscach.

Zaczyna się o świcie... Wyjeżdżają tanki, jak monstrualne, brzuchate owady, suną podziurawionymi drogami i rozpierzchają się na równinie. Wtedy dają znać o sobie armaty. Często przyszły one na swe stanowiska tuż przed świtem, przywleczone na ciężkich łańcuchach. Ustawia je niewielki oddział. A komendant nieraz każe dać ognia zbliska jakby strzelał w króliki.

We Francji i w Rzeszy przez długi czas wątpiono o skuteczności szybkostrzelnych armat, typu — u Francuzów 75 a u niemców 77 m.m. Nośność ich uważano za niewystarczalną, siłę za mało kruszącą. Aż pojawiły się czołgi, których pancerz był nienaruszalny dla armatek 24 mm. Wtedy ktoś przypomniał sobie o 75. I oto 75-tki, które drzemały sobie spokojnie w magazynach, pobiegły poważnie na ruchomy front.

Pocisk jest szybszy od samochodu, a aeroplan jest niemal tak szybki, jak pocisk. Zadanie dowódców zależy nieraz zaprawdę od minuty. Trzeba, aby wybierająca się na łowy z szybkością 600 klm w godz. eskadra samolotów wiedziała, w którym miejscu natrafi na kolumnę pancerną, sunącą z szybkością 50 klm. Kolumna owa ma swe działa przeciw-lotnicze i ciężkie mitraliezy. Spokojne niebo zasnuwa się białymi lub popielatymi obłoczkami. A ziemia otwiera się za wybuchem bomb, granaty powietrzne rozsiewają naokoło chmary ułamków. Syreny samolotów wyją, towarzysząc gwizdowi bomb i wybuchom pocisków; w piekielnej tej orkiestrze biorą też udział tysiące karabinów maszynowych. A wojska idą naprzód zwartymi szeregami, na wyzwanie przemocy tych trzech broni.

Tak jest dziś na ziemiach Francji. Każda zagroda rolna jest twierdzą, każdy większy las zasadzką. Mosty rozbite, linie kolejowe nie do użytku, małe ścieżki wiejskie doznają ruchu jak pierwszorzędne ulice w wielkich miastach. A w spokojnym powietrzu, ciepłym i suchym, zapach prochu.

A batalha moderna

Sem duvida, é esta a maior batalha que já se travou no mundo. 4 milhões de homens empenham-se em luta. A batalha é violenta e os invasores tanto atacam em terra como nos ares. Os aliados resistem e contraatacam tambem em terra e no ar. A guerra moderna sobrepõe-se á guerra classica.

Quantos canhões de 75 ha em combate? De minuto a minuto cada peça tem de receber mais 25 obuzes. As metralhadoras funcionam com o mesmo ritmo das fitas de cinemas. Centenas de aviões estão nos ares. De hora em hora, ou de duas em duas horas, precisam de receber centenas de litros de essencia e novas provisões de bombas. E o que tambem sucede em relação aos tanks, grandes consumidores de combustivel, aos canhões pesados e às oficinas de reparações de tanks e caminhoes, que a todo o momento reclamam o que lhes falta. Com os serviços hospitalares dá se a mesma cousa. A todo o instante querem lenços esterlizados e medicamentos. Uma cadeia sem fim que vae desde os operarios da retaguarda até os combatentes, atraves do pessoal que transporta os feridos. Ondas de avioes descem sobre as tropas, que se lançam ao assalto e atacam a 25 m. de altura das linhas de assaltantes e das columnas dos carros de assalto.

E a guerra moderna, a guerra total. Muitas aldeias pacificas estão em chamas. Os observadores são unanimes em afirmar que nunca se viram tantos incendios na retaguarda das linhas alemãs. Os aparelhos de bombardeio procuram as clareiras das florestas. E ahi que os tanks vão muitas vezes receber essencia. Não se cavaram desta vez na terra os sulcos que outróra marcavam as trincheiras. Agora os postos de resistencia são cobertos pela ramagem das arvores. A artilharia pesada emerge do sólo para atirar — como num scenario de teatro, sobre a folhagem enganadora—projectis de meia tonelada. (Continua)

Siła morska Anglii

Londyn. Dowództwo brytyjskiej floty wojennej ogłasza, że wedle ostatnich danych, stan angielskich sił morskich jest mniejwięcej taki: Z 15 okrętów kapitańskich 1 stracony. Z 7 lotniskowców 2 zatopione. Z 62 krążowników 2 zniszczone Z 185 okrętów burzycielskich, 22 zatopionych. Z 58 łodzi podwodnych 8 zatopionych, a z 108 różnych okrętów pomocniczych, jak poławiacze min, szalupy, barki patrolujące i kanonierki, ubyło 6. Od początku wojny dokończono budowę wielu okrętów wojennych wszystkich klas poza pancernikami, a nadto flocie angielskiej przybyło 50 uzbrojonych krążowników handlowych, z których tylko 1 poszedł na dno. Ponadto flota brytyjska otrzymała posiłek w 1,500 mniejszych jednostek bojowych, z których straciło się w działaniach wojennych 58. Nowe okręty wojenne, będące w budowie, liczą razem blisko 1 milion ton, gdy tymczasem straty floty niemieckiej wynoszą wysoki procent jej stanu.

A força naval da Inglaterra

Londres (Reuter ag. ingl.) — O Almirantado Britannico annuncia que a ultima estatistica do poder naval inglez é mais ou menos a seguinte: de 15 navios capitaneas 1 se perdeu; de 7 navios porta-aviões, 2 foram postos a pique; de 62 cruzadores, 2 foram destruidos; de 185 „destroyers", 22 foram postos a pique; de 58 submarinos, 8 foram destroçados e de 108 caça-minas, chalupas, barcos-patrulhas e canhoneiras, 6 afundaram. Desde o inicio da guerra, alem dos reforços recebidos, em materia de navios guerra de todas as classes, com excepção de couraçados, a esquadra britannica foi reforçada por mais de 50 cruzadores mercantes armados, dos quaes somente um se perdeu. Receberam ainda as forças navaes 1,500 de typos menores e outras unidades auxiliares, das quaes 58 foram postas a pique. Actualmente, os estaleiros inglezes constroem cerca de 1 milhão de toneladas de navios de guerra emquanto a esquadra alleman soffreu a destruição de alta proporção de seus effectivos.

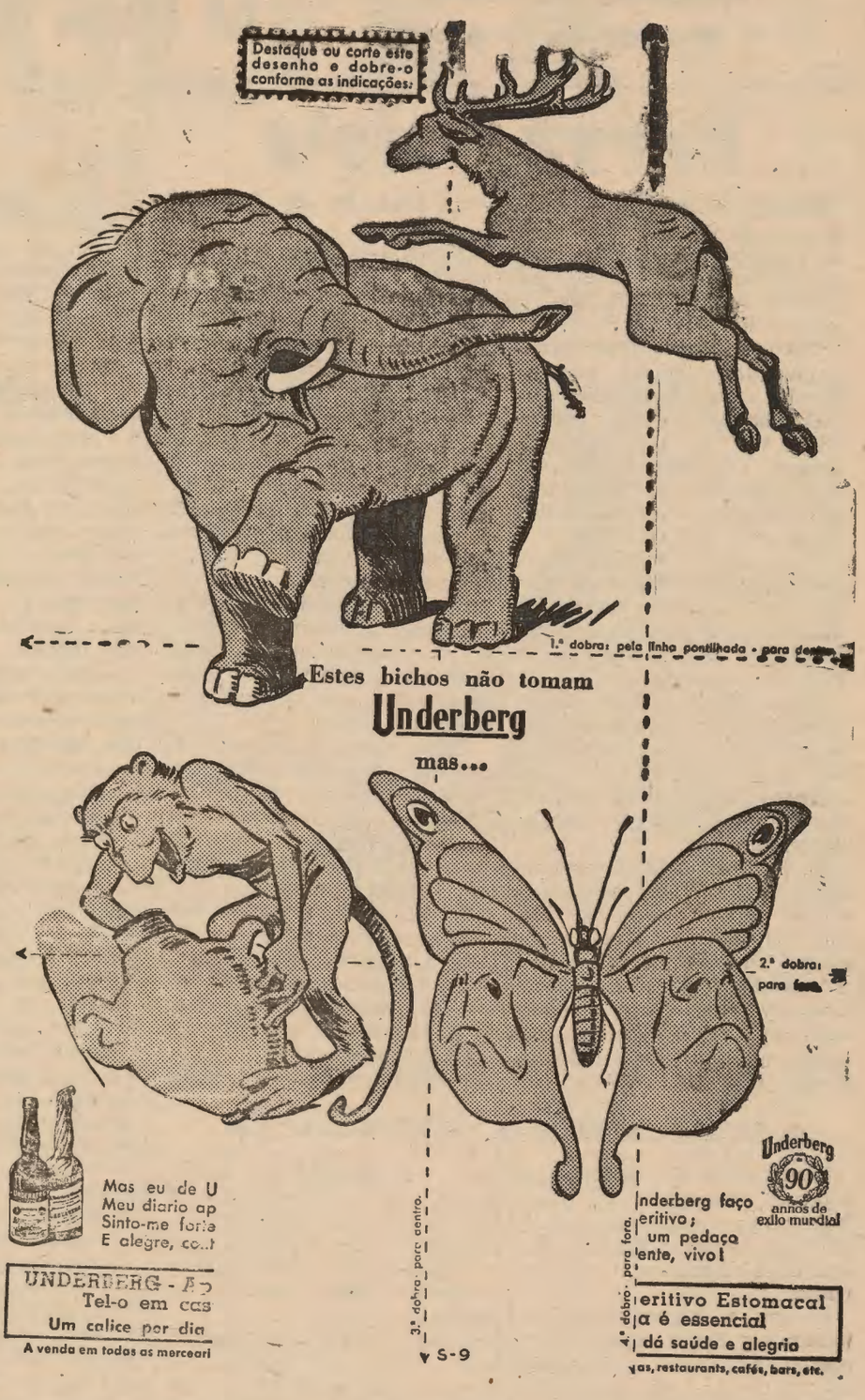

BÓLE ZĘBÓW — usuwają natychmiast polskie proszki „KOGUTEK". (MIGRENO-NERVOSIN)

Emiliano Abrão Seleme—Av. João Pessoa, 71—1. and.—Curitiba

LEN LEN LEN

CIA S. MANOEL S.A.

Fabryka w Araukarii

Fabryka kupuje za gotówkę po najlepszych cenach wszelkie ilości słomy i nasienia lnu.
Dostarcza nasiona selekcyjne.
Udziela informacyj bezinteresownie.

PALACE HOTEL

KURYTYBA

Rua Barão do Rio Branco 62
Telefony 989 i 990
Caixa postal 469

70 POKOI Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODDZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNEMI, 2 WINDY, SALON DLA RESTAURACJI, HALA I BAR

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA

Auta na stacji do dyspozycji dla gości

Właściciel:
Marcin Jaruga

CHIRURG DENTYSTA
MARIA USSYK
Gabinet dentystyczny, zaopatrzony w najnowsze urządzenia
R. 24 de Maio, 584
Przyjmuje od 5 do 7 wieczór

„PREDILETA"

Jeden typ --- specjalny

NAJLEPSZA MĄKA PSZENNA

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTYBIE:

LATTES & Cia

Caixa postal, 25 Telefon 7-2-2

UL. M-AL. DEODORO 23 — CURITIBA

Poniżej ceny sprzedaje meble jedynie CASA DAVID
Ładne meble w polskim stylu
Postanowiliśmy zarządzić generalną wyprzedaż. Ujrzeć, to znaczy uwierzyć! Przyjdźcie do CASA DAVID, zanim kupicie gdzieindziej
Meble? — Tylko CASA DAVID
Uważajcie, skład na 4 drzwi.
Mamy też maszyny do szycia

CASA DAVID

Rua S. Francisco nr 322 — Telefon 1-6-1-7

Pensjonat „Rio Branco" w Kurytybie

Pierwszorzędna kuchnia.
Przyjmuje pensjonistów i podróżnych.
Daje obiady i kolacje także w niedziele.
Ceny przystępne. Czystość i dobra obsługa. Ul. Mal. Floriano Peixoto 864, blisko ul. V. Guarapuava.

SANGUE SANGUE SANGUE

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyne lekarstwo w świecie z 8 środkami wzmacniającymi: fosfat, wapno, arszenik i t.d.

Po 20 dniach użycia zauważa się:
1. Ogólny powrót sił i zwiększenie apetytu
2. Całkowite zniknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości.
3. Ustąpienie depresji nerwowej i wychudzenia u płci obojga
4. Nabranie na ciele wagi 1-3 kilo.

„SANGUENOL JEST WIELKIM WYNALAZKIEM NAUKOWYM" — orzeczenie dra Manoela Soares de Castro.

BÓL

Jedynym środkiem dla uśmierzenia go jest

UŻYCIE

BALSAMU

STA. HELENA

Polecaj Gazetę sąsiadom

Zawiadamiam Szan. pp. Kupców w mieście i interiorze oraz wędrownych sprzedawców (ambulantes), że w mojej Fabryce Krawatów znajdą wielki wybór w gotowym zapasie. Modne kolory. **Taniej niż w S. Paulo.**
Zamówienia z interioru wykonywam natychmiast.

r. 15 de Nov. 228 seg. Andar
frente Louvre. --- Kurytyba

Biuro Adwokackie
Drzy.
Antoni Firakowski
Rua Silva Jardim 1212
Vasco J. Taborda

Sprawy cywilne, handlowe robotnicze. Naturalizacje i inwentarze. Udziela się informacyj w sprawach wojskowych. Odbiór pieniędzy w urzędach publicznych. Przyjmuje się sprawy z interioru i udziela się informacyj listownie.
RUA 15 DE NOVEMBRO, 52 — 1 andar
od 3—6

PETROLINA MINANCORA

Niezawodna przy łupieżu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabistymi i perfumuje je. Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych

We wszystkich aptekach i drogerjach

Wyrób Lab. „Minancora" w Joinville

Pierwsze pismo polskie w Ameryce Południowej. Rok założenia 1891. Wychodzi raz w tygodniu

GAZETA POLSKA

Przegląd spraw polskich w Republikach Brazylji, Urugwaju, Argentyny i Paragwaju

Paryż wzięty

Berlin, 14.6. Ag. niem. To rozgłasza, że wojska Rzeszy weszły dziś do Paryża. Stolica Francji została ogłoszona wczoraj jako „miasto otwarte" i Francuzi jej nie bronili.

Berno (Szwajc.) Rząd francuski wycofał z Paryża wszystkie wojska, wszystkie fabryki i wszystek materiał wojenny, pozostawiając tam tylko straż ogniową i policję. Ogłoszenie Paryża „wolnym miastem" nastąpiło dlatego, by uniknąć zniszczenia stolicy, jak to było w Warszawie.

Waszyngton. Ludność amerykańska została głęboko poruszona wiadomościami z Francji, i na ulicach, przed dziennikami, wystaią tłumy śledzące bieg wypadków na polach bitew.

Berlin. Zródła niemieckie obwieszczają, że oprócz Paryża, wojsko idące naprzód zajęło tego samego dnia port Havre u ujścia Sekwany oraz twierdzę Montmédy na pograniczu z Belgią i Luksemburgiem.

N. Jork. Ambasador amerykański w Paryżu nie wyjechał z miasta w dniu okupacji, lecz pozostał tam za zgodą rządu swego i francuskiego, aby ochronić miasto i jego mieszkańców. Oddziały niemieckie weszły do stolicy z wszystkich stron, przy osłupieniu i przerażeniu ludności. Miasto było puste i martwe.

A tomada de Paris

Berlin, 14.6. Ag. alema To, anuncia, que as tropas do Reich entraram hoje em Paris. A capital da França foi hontem declarada „cidade aberta" e não foi defendida pelos franceses.

Berna (UP, ag. americ.) O governo francez retirou de Paris todas as tropas, todas as fabricas e todo o material de guerra, deixando somente bombeiros e policia. A declaração de Paris, como cidade aberta, foi feita para evitar destruição da capital, como se deu em Varsovia.

Washington (Reuter, ag. ingl.) A população americana vive horas de profunda emoção, acompanhando a multidão nas ruas a marcha dos acontecimentos na capital da França.

Berlin. A ag. al. To. informa, que alem da capital francesa, os alemães ocuparam no mesmo dia o porto de Havre e a fortaleza de Montmédy no fim da linha Maginot, perto fronteira com Belgica e Luxemburgo.

N. York (UP, ag. am.) O embaixador americano esperou em Paris a entrada dos alemães, afim de evitar as perdas de vidas e possiveis perseguições. As tropas alemãs entraram na cidade por todos os lados. A capital parecia uma „cidade morta"

AMERYKA I FRANCJA

Waszyngton. Na ostatni apel o pomoc, otrzymany od szefa francuskiego rządu Pawła Reynaud'a, prezydent USA Roosevelt odpowiedział w tych słowach:

Spieszę z odpowiedzią na wczorajszy Pański apel, który zasłużył na naszą najbardziej baczną uwagę i na najbardziej przyjacielską rozwagę. Nasamprzód proszę mi pozwolić, abym ponowił wyrazy podziwu, z jakim lud Stanów Zjedn. i jego rząd śledzimy wspaniałe męstwo wojsk francuskich, gdy bronią swej ziemi przed najeźdźcą. Pragnę także zapewnić w jaknajdobitniejszych słowach, że nie szczędząc żadnych możliwych wysiłków, w obecnych okolicznościach, rząd Stanów Zjedn. uczynił wszystko co było w jego mocy w ostatnich tygodniach, aby wojska sprzymierzone otrzymały samoloty i działa różnych typów, i że rząd nasz, jak długo Sprzymierzeni będą prowadzili obronę, zwiększy swoje wysiłki w tym kierunku. Myślę, iż mogę zapewnić że z każdym upływającym tygodniem będziemy mogli zaopatrzyć narody sprzymierzone w coraz obfitszy materiał bojowy.

W myśl tradycyjnej swej polityki, Stany Zjednoczone nie uznają nigdy za ważną, żadnej próby gwałtu i zamachu na niepodległość i całość obszaru Francji. W ciężkich tych dla ludu francuskiego i dla Pana chwilach, pragnę złożyć gwarancję mej największej sympatii oraz zapewnić, że dopóki lud francuski nie ustanie w walce o swą wolność, która jest sprawą urządzeń ludowych całego świata, może Pan być pewien, że Stany Zjednoczone będą Was zaopatrywały w materiały i środki coraz lepszej jakości i w coraz większej obfitości.

Wiem że Pan rozumie, że moje to oświadczenie nie pociąga za sobą żadnego kompromisu wojskowego. Tylko kongres może zaciągnąć tego rodzaju zobowiązanie. — Franklin Delano Roosevelt.

Tradução

Washington (U P, ag. amer.) O texto da mensagem enviada pelo presidente Roosevelt ao primeiro ministro francez, sr. Paulo Reynaud, em resposta ao seu apello, é o seguinte:

„Envio-vos esta resposta á vossa mensagem de hontem, a qual, mereceu a maior atenção e o mais amistoso estudo de nossa parte.

Antes de tudo, permiti-me reiterar a admiração cada vez maior com que o povo norte-americano e o seu governo contemplam a resplandecente coragem com que os exercitos francezes resistem aos invasores do solo francez.

Desejo tambem reiterar, nos mais incistivos termos, que, fazendo todos os esforços possiveis, nas circunstancias atuaes, o governo dos Estados Unidos fez tudo o que está ao seu alcance para que os exercitos aliados tivessem obtido, nas semanas que acabam de passar, aeroplanos e artilharia de varias especies, e que este governo, emquanto os aliados continuarem resistindo, aumentará os seus esforços neste sentido.

Creio que è possivel dizer que cada semana que passe maior quantidade de material estará em viagem para as nações aliadas.

De accordo com a sua politica, os Estados Unidos não considerão como valida nenhuma tentativa para alienar pela força, a independencia ou a integridade territorial da França.

Nestas horas dolorosas para o povo francez e para vos, envio-vos as garantias de minha maior sympatia, podendo, ademais, assegurar-vos que, emquanto o povo francez continuar na defesa de sua liberdade, que constitue a causa das instituições populares em todo o mundo, pode estar certo de que materiaes e aprovisionamentos lhe serão enviados dos Estados Unidos, em classes e quantidades cada vez maiores.

Sei que comprehendereis que estas minhas declarações não implicam em assumir qualquer compromisso militar. Somente o Congresso pode contrahir taes compromissos. — Franklin D Roosevelt".

Cigarros

WOJNA

— Przegląd wiadomości tygodniowych —

Na zachodzie

Po wydaniu niemcom bez boju Paryża, rząd francuski obrał siedzibę w Bordeaux, na południu kraju. Niemcy rzucili do Francji niesłychanie wielkie siły, 150 dywizyj czyli koło 2 i pół miliona żołnierza, w czem są i posiłki włoskie. Położenie wojenne jest niejasne, bo front właściwie już nie istnieje. Kolumny pancerno-motorowe najeźdźców prą naprzód w błyskawicznym pochodzie docierając, do rzeki Loary i pogranicza Szwajcarii. Przeszło 1/4 Francji jest już w ich ręku. Nie wiadomo, co dzieje się na linii Maginota, czy Francuzi zostali tam otoczeni i bronią się, czy też wycofali się stamtąd. W Paryżu niemcy powywieszali chorągwie nazystowskie na wszystkich budynkach rządowych, kościołach, wieży Eifla.

Zamieszanie na froncie odbiło się na postanowieniach rządu. Premier Reynaud, zdecydowany do walki za wszelką cenę i do ostatniego tchnienia, ustąpił i wyjechał do Londynu, przyłączyło się doń kilku ministrów i prezydenci parlamentu i senatu. Nowy rząd składa się z samych wojskowych z marsz. Petain na czele, i postanowił zwrócić się do Hitlera o pokój honorowy. Propozycję wysłano za pośrednictwem dyktatora hiszpańskiego gen. Franco.

Dyktatorzy niemiecki i włoski zjechali się w Monachium na naradę.

Na froncie tymczasem walka trwa w dalszym ciągu. Doznała klęski tylko francuska armia lądowa, natomiast flota powietrzna jest nadal silna, a morska włada wodami wraz z flotą angielską. Francuzi oświadczają, że są gotowi tylko na warunki honorowe innych nie przyjmą.

Anglicy ze swej strony oświadczają, że choćby zostali osamotnieni, bić się będą do zwycięskiego końca przy pomocy swych kolonii. Przedstawili oni projekt połączenia Wielkiej Brytanii i Francji w jedno państwo, Unię Franko-Brytyjską wraz z wszystkimi swymi posiadłościami zamorskimi. Państwo zjednoczone będzie miało wspólny rząd, wspólne wojsko pod jedną komendą a także wspólny skarb i pieniądz. Każdy obywatel francuski staje się równocześnie obywatelem angielskim, i odwrotnie. Na czas wojny będzie rządził tylko gabinet wojenny rozporządzający wszystkimi siłami ziemnymi, powietrznymi i morskimi obu złączonych narodów.

Na Morzu Śródziemnym

Na froncie alpejskim siły włoskie i francuskie, lądowe, stoją w pozycji wyczekującej. Są tylko działania powietrzne. Włosi bombardowali Marsylię i Tulon, Francuzi rzucili wiele bomb na Turyn i Mediolan, niszcząc tamt. fabryki. Nad Rzymem Francuzi rozsiali rozrzutki. Angielską ufortyfikowaną wyspę Maltę, włosi bombardowali już 25 razy. Włosi zatopili 1 krążownik angielski, sprzymierzeni zatopili natomiast 4 włoskie łodzie podwodne. W Afryce, na pograniczu Libii, Erytrei i Abisynii, powodzenie początkowe sprzyja sprzymierzonym. Dnia 17. 6 przyszło do wielkiej bitwy między flotą francuską a włoską. Straty włoskie mają być dużych rozmiarów.

Na północy

Sowiety zajęły bez bojów trzy bałtyckie republiki: Litwę, Łotwę i Estonię, obsadzając je swymi wojskami. Prezydent litewski Smetona uszedł wraz z kilku ministrami do Rzeszy, gdzie został internowany. Gwałt ten wytłomaczyły sowiety tym sposobem, że zostały zmuszone do tego kroku ogólnym położeniem w Europie.

A Guerra

Depois de ter entregue Paris aos alemães sem combate, o governo frances instalou-se em Bordéos no sul do pais. Os alemães lançaram à luta forças incrivelmente elevadas, cerca de 150 divisões ou seja, dois e meio milhoes de homens aproximadamente, entre os quais ha tambem reforços italianos. A situação militar é obscura pois a frente de batalha continua já não mais existe. As colunas de aço motorizadas dos invasores avançam fulminantemente tendo já alcançado o rio Loire e a fronteira da Suissa. Mais da quarta parte do territorio francez acha-se em suas mãos. Nada se sabe o que se passa na linia Maginot. Não se sabe se os franceses foram cercados e lutam desesperadamente ou se conseguiram retirar-se em tempo. Em Paris, os alemães hastearam a bandeira da cruz gamada em todos os edificios publicos, igrejas e na torre de Eifel.

O Premier Reynaud, decidido a continuar a luta custe o que custar e atè o ultimo alento, demitiu-se em companhia de varios ministros e dos presidentes do senado e parlamento que lhe são solidarios e dirigiu-se a Londres. O novo gabinete que è constituido exclusivamente de militares com o Mal. Petain a frente, resolveu voltar-se a Hitler para pedir-lhe uma paz honrosa. A proposta foi enviada por intermedio do ditador gen. Franco.

Os ditadores alemão e italiano encontram-se em Munich afim de discutir a proposta francesa. Entrementes, a luta nas frentes continua ardua. Apenas as forças de terra francesas foram derrotadas. A aviação continua forte e a esquadra intacta. Os franceses anunciam que estão prontos a firmar uma paz honrosa, do contrario continuarão a luta. A Grã Bretanha anuncia que continuará a luta sozinha, apoiada pelo seu vasto imperio colonial. A Inglaterra propos um projeto para unir os dois imperios frances e ingles em um unico pais indissoluvel, a União Franco-Britanica. O pais unido terá um unico governo, um exercito comum, o erario e a moeda comum. Cada cidadão ingles será um cidadão frances e vice-versa. Durante a guerra governará o gabinete de guerra que terá a disposição todas as forças de terra, ar e mar dos dois imperios unidos.

No Mediterraneo

No front dos Alpes as forças italianas e francesas de terra estão na espectativa. A ação restringe-se no ar. Os italianos bombardearam Marselha e Tulon. Os franceses arrasaram Turin e Mediolan. A aviação francesa sobrevoou Roma espalhando grande numero de folhetins de propaganda. Os italianos já bombardearam 25 vezes a ilha fortificada de Malta. Foi posto a pique pelos italianos um cruzador ingles enquanto os aliados destruiram 4 submarinos italianos. Na Africa, na fronteira da Libia, Erytrea e Abissinia a situação é favoravel aos aliados. A. N. Br. comunica, que a esquadra franceza teve um encontro com italianos. As perdas italianas são pesadas.

No norte

A Republica Sovietica ocupou militarmente, sem dar um tiro, 3 paises balticos: Lituania, Letonia e Estonia. O presidente lituano Smetona em companhia de alguns ministros refugiou-se na Alemanha onde foi preso e int.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Nie wiadomo, co uradzili Hitler z Mussolinim. Wedle źródeł amerykańskich warunki monachijskie mają być twarde i żądają poddania się obu sprzymierzonych, tak Francji jak Anglii. Rosja wstrzymała wysyłkę żywności do Rzeszy, a niemcy ze swej strony gromadzą wojska w Prusiech wschodnich.

Ultima Hora

Nada transpirou da conferencia entre Hitler e Mussolini. Segundo ag. am. UP as condições de paz elaboradas em Munich são duras e exigem a capitulação conjunta dos aliados. A Russia suspendeu o fornecimento de viveres para a Alemanha, os alemães movimentam suas tropas para a Prusia oriental.

Biuro Porad Prawnych

Dr. Bronisław Ostoja Roguski
Dr. Jan Radzimiński

ADWOKACI

Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, inwentarze, naturalizacje
Przyjmuje pełnomocnictwa do załatwiania wszelkich spraw przy urzędach stanowych i federalnych
PRZYJMUJE SIĘ TAKŻE SPRAWY Z INTERIORU
Przy biurze — Tłomacz urzędowy

Biuro—Praça Tiradentes, 509, 2-e piętro Od 9—1— i od 3—6

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby

Alfaiataria A.B.C. e Fabrica de Roupas Feitas

Szyjemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego lub dostarczonego przez klientów towaru, podług miary w przeciągu 8 god in Pierwszorzędna robota. — Zamawiając z rana, oddajemy tego samego dnia garnitur gotowy. — Wielki skład kaszmirów, brimów, linho oraz palta męskie i damskie. Ubrania dla mężczyzn i chłopców
SPRZEDAŻ HURTOWNA I DETALICZNA
Kurytyba, P. Tiradentes 5, róg placu Gen. Marques Tel. 2621

Każdy postępowy rolnik użyźnia swoją ziemię SZTUCZNYMI NAWOZAMI marki

F H C

Mączka kostna, Superphosphato, MIESZANINA specjalna pod pszenicę żyto i kartofle oraz nawóz kompletny i b. SILNY NITROPHOSKA I. G.

Casa Hackradt

Rua 15 de Novembro, 509 — Kurytyba